

ความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายของผู้ค้าอาหารริมบาทวิถี
ในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

จรัญยุกต์ เขียวสด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขายุทธศาสตร์การพัฒน
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

พ.ศ. 2549

ISBN .....

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

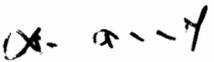
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายของผู้ค้าอาหารริมบาทวิถี
ในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร
ผู้วิจัย จริญญาต์ เขียวสด
สาขา ยุทธศาสตร์การพัฒนา
ประธานกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ธีรยุทธ สุนทรา
กรรมการที่ปรึกษา นายประเสริฐ เล็กสรเสรีญ

คณะกรรมการสอบ

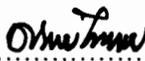

..... ประธานการสอบ
(ดร.ณัฐพล ชุมวรฐายี)

..... ประธานกรรมการที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ธีรยุทธ สุนทรา)

..... กรรมการที่ปรึกษา
(นายประเสริฐ เล็กสรเสรีญ)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(นายวีระศักดิ์ ส่งเสริมสกุล)

สำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรชัย ไทรชมภู)
ผู้อำนวยการสำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษา
วันที่ ..... เดือน 14 ปี 2549 พ.ศ. ....

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายของผู้ค้าอาหารริมบาทวิถีในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร
ผู้วิจัย	จรัญยุกต์ เขียวสด
ระดับการศึกษา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา
พ.ศ.	2549
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ธีรยุทธ สุนทรธา
กรรมการที่ปรึกษา	นายประเสริฐ เล็กสรรเสริญ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายของผู้ค้าอาหารริมบาทวิถีในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายของผู้ค้าอาหารริมบาทวิถีในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล เป็นการวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ค้าอาหารริมบาทวิถี ในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร จำนวน 393 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ค้าอาหารริมบาทวิถีในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมอาหารริมบาทวิถี โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73)
2. ผู้ค้าอาหารริมบาทวิถีในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร มีความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมอาหารริมบาทวิถี จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน
3. ผู้ค้าอาหารริมบาทวิถีในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร มีความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมอาหารริมบาทวิถี จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม ไม่แตกต่าง

4. ผู้ค้าอาหารริมบาทวิถีในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร มีความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมอาหารริมบาทวิถี จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

5. ผู้ค้าอาหารริมบาทวิถีในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร มีความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมอาหารริมบาทวิถี จำแนกตามรายได้ โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6. ผู้ค้าอาหารริมบาทวิถีในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร มีความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมอาหารริมบาทวิถี จำแนกตามประเภทอาหารที่ขาย โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

7. ผู้ค้าอาหารริมบาทวิถีในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร มีความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมอาหารริมบาทวิถี จำแนกตามระยะเวลาที่จำหน่ายอาหารริมบาทวิถี โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

8. ผู้ค้าอาหารริมบาทวิถีในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ที่มีการเข้ารับการฝึกอบรม 6-10 ครั้ง มีความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายของผู้ค้าอาหารริมบาทวิถีในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ด้านลักษณะผู้สัมผัสอาหาร มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้ค้าอาหารริมบาทวิถีที่มีการเข้ารับการฝึกอบรม 1-5 ครั้ง

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายของผู้ค้าอาหารริมบาทวิถีในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร คือ ยุทธศาสตร์การปลูกจิตสำนึกให้ผู้ค้ามีความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมาย

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

Abstract

Thesis Title	Law recognition of stall merchant in mitigate zone in Phayathai District Bangkok
The Researcher	Charanyuk Keawsod
Level of Study	Master of Art, Development strategic
Year	2006
Chairman of Thesis Adviser	Assoc. Prof. Dhirayudh Sundara
Advisor	Prasert Leksansern

The purposes of this research were to study objective of this research is to study law recognition level of stall merchant in mitigate zone at Phayathai district Bangkok and comparison law recognition level of stall merchant in mitigate zone segregate by personal status. This research methodology using questionnaire research technique. Target group is food merchant on the footpath in mitigate zone Phayathai district Bangkok. Amount of sample is 393 people. All raw data will be analyst by software application.

Research results revealed that

1. Most of Stall merchant in mitigate zone at Phayathai district Bangkok recognize to legal action for control food quality. In big picture average is high (3.73)
2. Stall merchant in mitigate zone at Phayathai district Bangkok recognize to legal action for control food quality with no different between sex.
3. Stall merchant in mitigate zone at Phayathai district Bangkok recognize to legal action for control food quality with no different between age.
4. Stall merchant in mitigate zone at Phayathai district Bangkok recognize to legal action for control food quality with no different between education.
5. Stall merchant in mitigate zone at Phayathai district Bangkok recognize to legal action for control food quality with static significantly different between income at 0.05.
6. Stall merchant in mitigate zone at Phayathai district Bangkok recognize to legal action for control food quality with no different between food product.

7. Stall merchant in mitigate zone at Phayathai district Bangkok recognize to legal action for control food quality with no different between amount of time.

8. Stall merchant in mitigate zone at Phayathai district Bangkok which join training 6 – 10 times have recognize to legal action in mitigate zone at Phayathai district Bangkok specifically in food touching routine which higher than stall merchant which join training 1-5 times.

From research result researcher propose suggestion for strategic to develop law recognition of stall merchant in mitigate zone Phayathai district Bangkok. This is strategic to remind all merchant to recognize legal action for food quality.

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์ของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายแห่ง ซึ่งไม่อาจนำมากล่าวได้ทั้งหมด ผู้มีพระคุณท่านแรก รองศาสตราจารย์ธีรยุทธ สุนทรธา ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อคิดและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีมาโดยตลอด ท่านที่สองคือนายประเสริฐ เล็กสรรเสริญ ซึ่งเป็นกรรมการที่ปรึกษาอีกท่านหนึ่งที่ทำให้ความช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำแง่คิดต่าง ๆ พร้อมทั้งคอยดูแลเอาใจใส่คอยให้ความช่วยเหลือในทุกด้านเป็นอย่างดีมาโดยตลอดนับตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษาให้ข้อคิดเห็นแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนผู้อำนวยการเขตพญาไท ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตพญาไท เจ้าหน้าที่เทศกิจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาลที่ให้ความอนุเคราะห์ในการใช้เครื่องมือ และขอขอบคุณพี่ ๆ น้อง ๆ และเพื่อน ๆ สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนาทุกคนที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือสนับสนุน และเป็นกำลังใจจนทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จสมบูรณ์

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแด่ บิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่มีส่วนในการวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

จรัญยุक्त์ เขียวสด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวนโยบายและมาตรการทางกฎหมายของกรุงเทพมหานคร.....	8
พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535.....	19
พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535.....	20
พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522.....	22
แนวคิดเกี่ยวกับด้านความสะอาด.....	37
แนวคิดด้านบริการ.....	42
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความตระหนัก.....	43
ยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของคณะรัฐมนตรีประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549.....	45
แนวคิดทฤษฎีว่าด้วยสุขภาพและสุขบัญญัติ.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51

กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	54
สมมติฐานการวิจัย.....	55
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและหน่วยวิเคราะห์.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม.....	64
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายในการ ควบคุมอาหารริมบาทวิถี.....	66
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายของผู้ค้า อาหารริมบาทวิถีในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร จำแนก ตามสถานภาพส่วนบุคคล.....	77
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อเสนอแนวทางกำหนด ยุทธศาสตร์ ปรับปรุง แก้ไข ปัญหาความตระหนักต่อมาตรการทาง กฎหมายของผู้ค้าอาหารริมบาทวิถีในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร.....	95
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	97
อภิปรายผลการวิจัย.....	99
ข้อเสนอแนะ.....	101
บรรณานุกรม.....	105
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	110
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	120

บทที่

หน้า

ภาคผนวก ง ภาพแฟงค้ำอาหารริมบาทวิถีแบบมาตรฐาน.....	126
ประวัติผู้วิจัย.....	140

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล..... 64
2	ความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมอาหารริมบาทวิถี ด้านแผงลอยวางอาหารและเคราะห้ดื่มน้ำ..... 66
3	ความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมอาหารริมบาทวิถี ด้านลักษณะอาหารที่วางจำหน่าย..... 67
4	ความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมอาหารริมบาทวิถี ด้านสารปรุงแต่งอาหาร หรือเครื่องดื่มน้ำ..... 68
5	ความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมอาหารริมบาทวิถี ด้านน้ำดื่ม และเครื่องดื่มน้ำ..... 69
6	ความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมอาหารริมบาทวิถี ด้านน้ำแข็ง..... 70
7	ความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมอาหารริมบาทวิถี ด้านงาน ชาม ซ้อน ส้อม ตะเกียบ และภาชนะอื่น ๆ ทำด้วยวัสดุที่ถูกต้อง..... 71
8	ความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมอาหารริมบาทวิถี ด้านการล้างภาชนะและอุปกรณ์..... 72
9	ความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมอาหารริมบาทวิถี ด้านลักษณะการเก็บ และตั้งวางงาน ชาม ซ้อน ส้อม ตะเกียบ หรือภาชนะ..... 73
10	ความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมอาหารริมบาทวิถี ด้านลักษณะถังรองรับเศษอาหาร..... 74
11	ความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมอาหารริมบาทวิถี ด้านลักษณะผู้สัมผัสอาหาร..... 75
12	ความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมอาหารริมบาทวิถี โดยภาพรวม..... 76

13	เปรียบเทียบความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายของผู้ค้าอาหารริมบาทวิถี ในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร กับสถานภาพส่วนบุคคล จำแนกตามเพศ.....	77
14	เปรียบเทียบความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายของผู้ค้าอาหารริมบาทวิถี ในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร กับสถานภาพส่วนบุคคล จำแนกตามอายุ.....	78
15	เปรียบเทียบความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายของผู้ค้าอาหารริมบาทวิถี ในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร กับสถานภาพส่วนบุคคล จำแนกตามอายุที่แตกต่างกัน.....	80
16	เปรียบเทียบความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายของผู้ค้าอาหารริมบาทวิถี ในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร กับสถานภาพส่วนบุคคล จำแนกตามระดับการศึกษา.....	81
17	เปรียบเทียบความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายของผู้ค้าอาหารริมบาทวิถี ในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร กับสถานภาพส่วนบุคคล จำแนกตามรายได้.....	83
18	เปรียบเทียบความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายของผู้ค้าอาหารริมบาทวิถี ในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร กับสถานภาพส่วนบุคคล จำแนกตามรายได้ที่แตกต่างกัน.....	85
19	เปรียบเทียบความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายของผู้ค้าอาหารริมบาทวิถี ในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร กับสถานภาพส่วนบุคคล จำแนกตามประเภทอาหารที่ขาย.....	87
20	เปรียบเทียบความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายของผู้ค้าอาหารริมบาทวิถี ในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร กับสถานภาพส่วนบุคคล จำแนกตามระยะเวลาที่จำหน่ายอาหารริมบาทวิถี.....	88

21	เปรียบเทียบความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายของผู้ค้าอาหารริมบาทวิถี ในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร กับสถานภาพส่วนบุคคล จำแนกตามระยะเวลาที่จำหน่ายอาหารริมบาทวิถีที่แตกต่างกัน.....	90
22	เปรียบเทียบความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายของผู้ค้าอาหารริมบาทวิถี ในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร กับสถานภาพส่วนบุคคล จำแนกตามการเข้ารับการฝึกอบรม.....	92
23	เปรียบเทียบความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายของผู้ค้าอาหารริมบาทวิถี ในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร กับสถานภาพส่วนบุคคล จำแนกตามการเข้ารับการฝึกอบรมที่แตกต่างกัน.....	94
24	การวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิดเพื่อเสนอแนวทางกำหนดยุทธศาสตร์ปรับปรุง แก้ไข ปัญหา ความตระหนักต่อมาตรการทางกฎหมายของผู้ค้าอาหารริมบาทวิถี ในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร.....	95

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 การแบ่งส่วนราชการฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล.....	12
2.2 การแบ่งส่วนราชการฝ่ายเทศกิจ.....	14
2.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	55
5.1 กำหนดยุทธศาสตร์ปรับปรุงแก้ไข ปัญหา ความตระหนักต่อมาตรการทาง กฎหมายของผู้ค้าอาหารริมบาทวิถี ในจุดผ่อนผัน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร.....	103

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร